

Mr. sc. Jelena Čuveljak,
sudac Trgovačkog suda u Sisku

ROKOVI ZA PODIZANJE TUŽBE ZA POBIJANJE PRAVNIH RADNJI U STEČAJNOM POSTUPKU

UDK: 347.736 (497.5)

Primljeno: 01. 10. 2005.

Pregledni rad

Da bi se pravne radnje mogle pobijati one moraju biti poduzete u određenim rokovima prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Ti rokovi su različito određeni ovisno o razlozima za pobijanje. U tekstu autorica ukazuje kako u praksi postoje oprečni stavovi glede računanja rokova pa predlaže zakonodavcu da se radi pravne sigurnosti pitanje rokova za pobijanje pravnih radnji u stečajnom postupku kad je riječ o prijedlozima koji su naknadno povučeni izrijealom.

Ključne riječi: *tužba za pobijanje, rokovi, stečaj*

1. UVODNE NAPOMENE

Stečajni zakon iz 1996.¹ godine noveliran je prvi put 1999.² godine, druga novela je bila 2000.³ godine a 2003.⁴ godine je doživio svoju treću veliku novelu.⁵ On uređuje uvjete za otvaranje stečajnih postupaka; stečajni postupak; položaj vjerovnika u stečajnom postupku, pravne posljedice otvaranja i provedbe stečajnog postupka i dr. S tim da je svrha svakog stečajnog postupka namirenje vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem imovine dužnika i podjelom tako prikupljenih sredstava vjerovnicima⁶ prema redosljedu utvrđenom u zakonu.⁷

Stečajni postupak se otvara kada se utvrdi postojanje kojeg od zakonom predviđenih razloga a to su nesposobnost za plaćanje i prezaduženost.⁸ Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka nastupaju početkom dana kojega je oglas o otvaranju stečajnoga postupka istaknut na oglasnoj ploči suda.⁹ Od tog trenutka sva prava tijela dužnika pravne osobe /uprave, nadzornog odbora/ prestaju i prelaze na

¹ Narodne novine broj 44/96 od 05.06.1996. godine

² Narodne novine broj 29/99 od 26.03.1999. godine

³ Narodne novine broj 129/00 od 22.12.2000. godine

⁴ Narodne novine broj 123/03 od 31.07.2003. godine

⁵ O posljednjoj noveli vidi više: M. Dika, Novela stečajnog zakona od 18. srpnja 2003. – Opći pregled str. 12. - 46. u zborniku: Crnić-Dika-Eraković-Lovrić—Hrastinski Jurčec-Buljan-Šepić-Lulić: Novine u stečajnom i ovršnom postupku, Inženjerski biro d.d., Zagreb, 2003.

⁶ Članak 2. stavak 1. Stečajnog zakona

⁷ O isplatinim redovima utvrđenim u Stečajnom zakonu vidi više: A. Eraković, Novo uređenje pravnog položaja vjerovnika stečajnog dužnika, str. 99 – 144 u zborniku Dika-Eraković-Garašić-Hrastinski Jurčec-Lovrić-Marković-Vukelić: Treća novela Stečajnog zakona, Narodne novine d.d., Zagreb, 2003

⁸ Članak 4. Stečajnog zakona

⁹ Članak 88. stavak 1. Stečajnog zakona

stečajnoga upravitelja, također se gase računi dužnika i prestaju prava osoba koje su bile ovlaštene raspolagati imovinom dužnika na tim računima. Stečajni upravitelj će otvoriti novi račun dužnika ili dva računa ako dužnik ima deviznih sredstava i odrediti osobe koje će biti ovlaštene raspolagati sredstvima na tim računima. Sredstva s ugašenih računa prenijet će se na nove račune. Nakon otvaranja stečajnoga postupka uz tvrtku ili naziv dužnika dodaje se oznaka “u stečaju” s naznakom novih brojeva računa preko kojih se obavlja poslovanja dužnika.¹⁰

Nakon otvaranja stečajnoga postupka stečajni upravitelj je dužan cjelokupnu imovinu koja ulazi u stečajnu masu odmah uzeti u posjed i njome upravljati. On je također dužan sastaviti popis pojedinih predmeta stečajne mase, a u tome su mu dužni pomagati dužnik pojedinac i prijašnji zastupnici po zakonu dužnika pravne osobe.¹¹ Stečajna masa obuhvaća cjelokupnu imovinu dužnika u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka te imovinu koju on stekne tijekom stečajnoga postupka. Ona služi namirenju troškova stečajnoga postupka te tražbina vjerovnika stečajnoga dužnika, odnosno tražbina čije je namirenje osigurano određenim pravima na imovini dužnika.¹²

Svi vjerovnici dužnika mogu svoja potraživanja ostvarivati samo u okviru stečajnog postupka.¹³ Sve osobe koje imaju određenu tražbinu prema stečajnom dužniku su vjerovnici tog stečajnog dužnika, no prema svojem pravnom položaju u okviru stečajnog postupka razlikuju se stečajni vjerovnici, vjerovnici stečajne mase, izlučni i razlučni vjerovnici. Stečajni vjerovnici su osobni vjerovnici dužnika koji u vrijeme otvaranja stečajnoga postupka imaju koju imovinsko-pravnu tražbinu prema njemu. Oni svoje potraživanje prema dužniku mogu namirivati samo u okviru stečajnog postupka, neovisno o vrsti tražbine.¹⁴

Ukoliko potraživanje nastane nakon otvaranja stečajnog postupka, ona su oni vjerovnici stečajne mase, a ne stečajni vjerovnici. U tijeku stečajnog postupka prvo se namiruju potraživanja stečajne mase, potom tek potraživanja stečajnih vjerovnika. No prethodno se još namiruju i tražbine razlučnih vjerovnika,¹⁵ jer oni imaju pravo na odvojeno namirenje iz pojedinih dijelova imovine stečajnog dužnika /npr. založno pravo/.¹⁶ S tim da se izlučni vjerovnici ne namiruju iz stečajne mase, već oni imaju pravo izdvojiti iz stečajne mase neki predmet koji ne spada u stečajnu masu.¹⁷

Kako je cilj svakog stečajnog postupka je namirenje vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem imovine dužnika i podjelom tako prikupljenih sredstava vjerovnicima, vjerovnicima je važno da dužnik ima u trenutku otvaranja stečajnog postupka imovinu, unovčenjem koje bi se oni mogli namiriti. Bez imovine dužnik nema čime podmiriti svoje obveze a vjerovnici se nemaju iz čega namiriti. Naime, prije otvaranja stečajnog postupka dužnici često poduzimaju pravne radnje kojima utječu na ravnomjerno namirenje vjerovnika i to na način da umanjuju ili opterećuju svoju imovinu ili pak da neke vjerovnike pogoduju dajući im prednost u namirenju njihovih tražbina.

¹⁰ O ostalim pravnim posljedicama otvaranja stečajnog postupka vidi više: M. Dika, Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002.

¹¹ Članak 145. Stečajnog zakona

¹² Članak 67. Stečajnog zakona

¹³ Članak 96. Stečajnog zakona

¹⁴ Članak 70. Stečajnog zakona

¹⁵ Članak 81. Stečajnog zakona

¹⁶ O razlučnim vjerovnicima vidi više: A. Eraković, Stečajni i razlučni vjerovnici str. 47. – 54. u zborniku Crnić-Dika-Eraković-Lovrić—Hrastinski Jurčec-Buljan-Šepić-Lulić: Novine u stečajnom i ovršnom postupku, Inženjerski biro d.d., Zagreb, 2003.

¹⁷ Članak 79. Stečajnog zakona

Stoga je kao jedna od specifičnih pravnih posljedica, određena mogućnost pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika na specifičan način u odnosu na opće odredbe o pobijanju pravnih radnji dužnika u slučajevima kada nije otvoren stečajni postupak. Predmetne odredbe sadržane su u člancima 127. do 144. Stečajnog zakona.

U Republici Hrvatskoj postoji dvojna regulacija pobijanja dužnikovih pravnih radnji i takva se orijentacija uglavnom poklapa sa suvremenim kontinentalnim kretanjima. Naime, Zakon o obveznim odnosima regulira pobijanje pravnih radnji dužnika na štetu vjerovnika¹⁸ i za građansko i za trgovačko pravo, no to vrijedi samo za pobijanja izvan stečaja. Za pobijanje u stečaju postoje posebne odredbe u Stečajnom zakonu.¹⁹

Stečajni principi pobijanja pravnih radnji su izrazito nepovoljni za dužnika, te je stečajno pobijanje strože i šire, a poduzima se na inicijativu stečajnog upravitelja, koji to čini u ime svih vjerovnika ili na inicijativu određenog vjerovnika, ali opet u ime svih ostalih vjerovnika.²⁰ Stečajni zakon dopušta pobijanje radnji učinjenih prije otvaranja stečaja.²¹ Na pobijanje su ovlašteni stečajni vjerovnici te stečajni upravitelj u ime stečajnog dužnika.²²

Odredbe o pobijanju dužnikovih pravnih radnji nužno predstavljaju pravne propise koji postoje u interesu vjerovnika, ali u i općem interesu, a predviđene su u korist svih vjerovnika, jer se imovina koja je otuđena pobijenom pravnom radnjom vraća u stečajnu masu.

2. ROKOVI ODREĐENI STEČAJNIM ZAKONOM

Rokovi²³ određeni za pobijanje dužnikovih pravnih radnji su određeni na više načina. Naime, prvo je važno da li je određena radnja poduzeta prije²⁴ ili nakon otvaranja stečaja, jer se pobijati mogu samo pravne radnje poduzete prije otvaranja stečajnog postupka. Nadalje se utvrđuje da li je pravna radnja poduzeta u vrijeme tijekom kojeg se može pobijati, a u određenim slučajevima se utvrđuje i poseban subjektivni element²⁵ u vrijeme poduzimanja pravne radnje.

Pored navedenog postoji i poseban rok do kojeg se tužba za pobijanje pravnih radnji može podnijeti, i to u roku od dvije godine od otvaranja stečajnoga postupka, a najkasnije do zaključenja stečajnoga postupka.²⁶ Radi se o prekluzivnom roku i istekom roka od dvije godine dolazi do gubitka prava na tužbu bez obzira što možda stečajni postupak još nije zaključen. Ovaj je rok procesnopravne naravi i sud će tužbu koja je podnesena nakon isteka roka odbaciti kao nedopuštenu. Taj rok može biti i kraći od dvije godine, ako je stečajni

¹⁸ lat. Actio pauliana, B. Vizner: Komentar Zakona o obveznim /obligacionim/ odnosima, I, knjiga 2, Zagreb, 1978, str. 1115. navodi: "Sama tužba radi pobijanja dužnikovih pravnih radnji još i danas se naziva kao actio Pauliana, za koju se u Justinijanovom pravu iznosilo: "In... actione... Pauliana, per quam quae in fraudem creditorum alienata sunt revocantur... nam pretor id agit, ut perinde sint omnia, atque si nihil alienatur esset..." tj. po Paulinaskoj tužbi se opoziva sve što je otuđeno radi prikrate vjerovnika... jer pretor time želi uspostaviti stanje kao da nije ništa bilo otuđeno."

¹⁹ vidi o tome više: Radolović – Pobijanje dužnikovih pravnih radnji, Zbornik pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, broj 2 (1999) str. 631

²⁰ tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-3898/01 od 19. studenog 2001. godine

²¹ Članak 127., članak 130. stavak 1. točka 1. i članak 131. Stečajnog zakona i dr.

²² Članak 141. stavak 1. Stečajnog zakona

²³ lat. dies, rok

²⁴ Članak 127. stavak 1. Stečajnog zakona

²⁵ da je dužnik ili treća osoba znala ili mogla znati za određene okolnosti

²⁶ Članak 141. stavak 1. Stečajnog zakona

postupak zaključen prije isteka roka od dvije godine. No, pravne radnje dužnika mogu se pobijati i u parnici prigovorom bez tog vremenskog ograničenja. Naime, u ovom slučaju se radi o parnicama koje pokreće protivnik pobijanja radi ostvarivanja zahtjeva temeljem radnje koja može biti predmet pobijanja.²⁷

U slučaju kongruentnog namirenja²⁸ pobijati se može pravna radnja koja je poduzeta u posljednja tri mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Kongruentno namirenje²⁹ je pravna radnja kojom se jednom stečajnom vjerovniku daje ili omogućuje osiguranje ili namirenje na načini u vrijeme sukladno sadržaju njegova prava ako je u vrijeme poduzimanja radnje dužnik bio nesposoban za plaćanje a vjerovnik je za tu nesposobnost znao ili morao znati.³⁰

Ako je riječ o pravnoj radnji kojom se jednom stečajnom vjerovniku daje ili omogućava osiguranje ili namirenje, koje on nije imao pravo zahtijevati ili nije imao pravo zahtijevati na taj način ili u to vrijeme,³¹ može se pobijati ako je poduzeta u posljednjem mjesecu prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga, ili ako je poduzeta tijekom trećega ili drugoga mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, a dužnik je u to vrijeme bio nesposoban za plaćanje, ili ako je radnja poduzeta tijekom trećega ili drugoga mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, a vjerovnik je u vrijeme njena poduzimanja znao da se njome oštećuju stečajni vjerovnici.³²

Pravne radnje kojima se vjerovnici izravno oštećuju mogu se pobijati ako je poduzet tijekom posljednja tri mjeseca prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka,³³ ako je u vrijeme njegova poduzimanja dužnik bio nesposoban za plaćanje i ako je druga strana u to vrijeme znala za tu nesposobnost, ili ako je poduzet nakon podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka, a druga je strana u vrijeme pravnoga posla znala ili morala znati za nesposobnost za plaćanje ili za prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka.³⁴

Kada se pravna radnja pobija zbog namjernog oštećenja vjerovnika,³⁵ onda se ona može pobijati ako ju je dužnik poduzeo u posljednjih deset godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga s namjerom da ošteti svoje vjerovnike, ako je druga strana u vrijeme poduzimanja radnje znala za namjeru dužnika.³⁶ Znanje za namjeru se pretpostavlja ako je druga strana znala da dužniku prijeti nesposobnost za plaćanje i da se radnjom oštećuju vjerovnici.³⁷

Naplatni ugovor sklopljen između dužnika i njemu bliske osobe³⁸ može se pobijati ako se stečajni vjerovnici njime izravno oštećuju. Taj se ugovor ne može pobijati ako

²⁷ npr. kupac zahtjeva predaju nekretnine temeljem ugovora o prodaji

²⁸ Članak 128. stavak 1. Stečajnog zakona

²⁹ vidi tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-3986/01 od 19. rujna 2000. godine

³⁰ Vidi više o tome: M. Dika: Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002. str. 165. – 170.

³¹ Članak 129. stavak 1. Stečajnog zakona

³² O inkongruentnom namirenju vidi više: M. Dika: Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002. str. 170. – 173.

³³ Članak 130. stavak 1. Stečajnog zakona

³⁴ O pravnim radnjama kojima se vjerovnici izravno oštećuju vidi više: M. Dika: Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002. str. 174. – 175.

³⁵ Članak 131. stavak 1. Stečajnog zakona

³⁶ tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-2184/99 od 13. ožujka 2001. godine

³⁷ O namjernom oštećenju vidi više: M. Dika: Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002. str. 176. – 178.

³⁸ Tko se smatra bliskom osobom vidi članak 136. Stečajnog zakona

je sklopljen ranije od dvije godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili ako druga strana dokaže da joj u vrijeme sklapanja ugovora nije bila poznata niti joj je morala biti poznata namjera dužnika da ošteti vjerovnike.³⁹

Pravna radnja dužnika bez naknade ili uz neznatnu naknadu može se pobijati, osim ako je poduzeta četiri godine prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka.⁴⁰ Pobjojna je pravna radnja kojom se za tražbinu člana društva za vraćanje zajma kojim se nadomještava kapital ili za neku njemu odgovarajuću tražbinu daje osiguranje, i to ako je radnja poduzeta u posljednjih pet godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga ili jamči namirenje, ako je radnja poduzeta u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka ili nakon toga.⁴¹

Pobjojna je i pravna radnja kojom je tajnom članu društva ulog u potpunosti ili djelomično vraćen ili kojom mu je njegov udio u nastalom gubitku u potpunosti ili djelomično oprošten, ako je sporazum na kojemu se radnja temelji sklopljen u posljednjoj godini prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnoga postupka nad trgovačkim društvom ili nakon toga. Isto vrijedi i ako se u svezi sa sporazumom tajno društvo likvidira.⁴² No, ta se pravna radnja ne može se pobijati ako je razlog za otvaranje stečajnoga postupka nastao tek nakon sporazuma.⁴³

Ovi prethodno navedeni rokovi su prekluzivne prirode, te po njihovom isteku prestaje vjerovnikovo pravo pobijanja dužnikovih pravnih radnji ili propuštanja, jer se radi o strogim zakonom predviđenim rokovima koje ni vjerovnik, ni protivnik pobijanja ne mogu mijenjati i na koje sud pazi po službenoj dužnosti.⁴⁴ Po njihovom proteku vjerovnik gubi samo pravo na pobijanje, a ne kao kod zastarnih rokova tek pravo na tužbu u materijalnom smislu, bez gubitka prava koje je u pitanju. Stoga u ovom slučaju ne može doći do zastoja⁴⁵ niti do prekida zastarijevanja.⁴⁶

Nadalje, ovi rokovi su tzv. strogi rokovi, jer su određeni strogim, kogentnim propisima,⁴⁷ i stoga ih ugovorne strane ne mogu mijenjati po svojoj volji, već ih se moraju pridržavati.⁴⁸

2.1. Retroaktivno djelovanje rokova u slučaju namjernog oštećenja

Ovi rokovi predviđeni za pobijanje pravnih radnji dužnika nisu doživljavali veći broj izmjena kroz brojne novele Stečajnog zakona. No, druga Novela stečajnog zakona koja je objavljena u Narodnim novinama broj 129. od 22.12.2000. godine i stupila je na snagu osmog dana od dana objave,⁴⁹ osim odredaba članka 9. i 10.⁵⁰ koji se primjenjuju od 6.

³⁹ Članak 131. stavak 3. Stečajnog zakona

⁴⁰ Članak 132. stavak 1. Stečajnog zakona

⁴¹ Članak 133. Stečajnog zakona

⁴² Članak 134. Stečajnog zakona

⁴³ O ostalim razlozima pobijanje radnji vidi više: M. Dika: Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002. str. 179. – 185.

⁴⁴ alt. ex offio

⁴⁵ Članak 381. Zakona o obveznim odnosima

⁴⁶ Članak 387. Zakona o obveznim odnosima

⁴⁷ lat. ius cogens

⁴⁸ o rokovima vidi više: M. Vedriš – P. Klarić: Građansko pravo, Narodne novine, Zagreb, 1995. str. 99. i dalje.

⁴⁹ dakle 30.12.2000. godine

⁵⁰ te odredbe se odnose na uvjete za imenovanje stečajnih upravitelja i na Listu stečajnih upravitelja

siječnja 2001. godine sadrži jednu bitnu izmjenu. Tom drugom novelom Stečajnog zakona uvedene su brojne promjene, a zakonodavac je predvidio i njezinu djelomičnu retroaktivnu primjenu. Naime, prijelazne odredbe su sadržane u članku 72., koji glasi:

- “(1) Na stečajne postupke pokrenute do stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjivat će se odredbe ovoga Zakona.
(2) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, na stečajne postupke pokrenute do stupanja na snagu ovoga Zakona primjenjivat će se odredbe Stečajnog zakona (“Narodne novine”, br. 44/96. i 29/99.) na odnose uređene odredbama članka 7., 9., 10., 16., 17., 18., 20., 27., 29., 34., 51. i 64. ovoga Zakona, te članka 39. ovoga Zakona u dijelu koji se odnosi na odredbu članka 173.a stavka 2. ovoga Zakona.”

Tim izmjenama i dopunama u članku 34. je određeno slijedeće:
“U članku 131. stavku 1. riječ: ‘pet’ zamjenjuje se riječju: ‘deset’.”

Na taj način je rok za pobijanje pravnih radnji dužnika u slučaju namjernog oštećenja produžen s pet godina prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka na rok o deset godina. Pored toga, određeno je da se navedena izmjena odnosi na sve stečajne postupke neovisno o toga kada su isti pokrenuti. Time je bitno proširena mogućnost pobijanja radnji koje su bile poduzete svjesno s namjerom da se oštete vjerovnici.

Dakle, u ovom slučaju je zakonodavac odredio povratni učinak većeg dijela Novele 2000., što je iznimka od općeg pravila o iznimnosti retroaktivnog djelovanja propisa a koja je i Ustavom propisana.⁵¹ Naime, i ustav prihvaća nužnost povratnog djelovanja propisa, no ista se uvijek smatra kao vrlo ozbiljno ugrožavanje pravne sigurnosti i stoga se uvijek mora oprezno primjenjivati retroaktivno djelovanje propisa.

Kako su stečajni postupci specifični, ovakva odredba o retroaktivnom produljenju rokova za pobijanje pravnih radnji je unesena sa ciljem dodatne zaštite vjerovnika od dužnika koji je postupao sa namjerom da ošteti svoje vjerovnike. No, kako je Ustavom Republike Hrvatske određeno da samo pojedine odredbe zakona iz posebno opravdanih razloga mogu imati retroaktivno djelovanje, moguće je da se predmetna retroaktivna primjena zakona utvrdi kao neustavna.

Iako za sada, po saznanju autora nema odluke Ustavnog suda Republike Hrvatske o navedenom pravnom problemu, to ne isključuje mogućnost da će rješavajući u konkretnom slučaju Ustavni sud zauzeti svoje stajalište vezano uz taj problem. Naime, Ustavni sud prilikom ocjene suglasnosti zakona s odredbom članka 89. Ustava utvrđuje da li retroaktivna primjena zakona vrijeđa koju od najviših vrednota ustavnog poretka ili koje ljudsko pravo i temeljnu slobodu, te može utvrditi da je takvo retroaktivno djelovanje u određenom slučaju suprotno vladavini prava ili da je protivno kojem drugom temeljnom načelu.

No, u konkretnom slučaju Ustavni sud može i odbiti tužbu, neovisno o tome što je pravna radnja nastala prije stupanja na snagu Novele iz 2000. godine, pogotovo stoga što je namjerno oštećenje u stečaju vrlo slično i odredbama Zakona o obveznim odnosima o pobijanju pravnih radnji dužnika izvan stečaja,⁵² stoga se ista radnja mogla pobijati i prije otvaranja stečajnog postupka.

⁵¹ Članak 89. stavak 5. Ustava Republike Hrvatske:

“Iz posebno opravdanih razloga samo pojedine odredbe zakona mogu imati povratno djelovanje.”

⁵² Članak 281. Zakona o obveznim odnosima

3. RAČUNANJE ROKOVA

Rokovi za pobijanje pravnih radni računaju se od početka dana u mjesecu koji brojem odgovara danu kojega je prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka zaprimljen u sudu. Ako taj dan s tim brojem ne postoji, rok se računa od početka sljedećega dana.⁵³ Ova pravila za računanje rokova se donekle razlikuju od općih pravila o računanju procesnopравnih i građanskopravnih rokova.

No, postavlja se pitanje koji dan se smatra danom kada je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka zaprimljen u sudu. Da li je to dan kada je prijedlog zaprimljen u sudu ili je mjerodavan eventualno dan kada je prijedlog predan pošti preporučenom pošiljkom ili telegrafski.⁵⁴

Temeljem članka 6. Stečajnog zakona u stečajnom postupku se na odgovarajući način primjenjuju odredbe Zakona o parničnom postupku, koje u članku 113. stavak 8. određuju da se odredba stavka 1. primjenjuje i na rok u kojem se prema posebnim propisima mora podići tužba a i na rok zastare potraživanja ili kakva drugog prava. Slijedom navedenog proizlazi da se kao dan kada je prijedlog za otvaranje stečajnog postupka zaprimljen u sudu smatra i danom predaje prijedloga pošti preporučenom pošiljkom ili telegrafski.

Stečajni zakon određujući način na koji se računaju rokovi za pobijanje pravnih radnji, vrijeme u kojem je radnja poduzeta određuje unatrag računajući od dana kada je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Ti rokovi se računaju od početka dana u mjesecu koji brojem odgovara danu kada je zaprimljen prijedlog u sudu.⁵⁵

Nadalje se postavlja pitanje na koji se način računaju rokovi ukoliko je prijedlog podnesen stvarno i mjesno nenadležnom sudu. Na ovo pitanje nam odgovor daje odredba članka 113. stavak 7. Zakona o parničnom postupku koja određuje: "Ako je podnesak koji je vezan za rok predan ili upućen nenadležnom sudu prije proteka roka, a stigne nadležnom sudu nakon proteka roka, smatrat će se da je na vrijeme podnesen ako se njegovo podnošenje nenadležnom sudu može pripisati neznanju ili očitoj omašci podnosioca." Ona se također temeljem članka 6. Stečajnog zakona primjenjuje u stečajnom postupku.

4. VRIJEME PODUZIMANJA PRAVNE RADNJE

Smatra se da je pravna radnja poduzeta u vrijeme kada nastupaju njezini pravni učinci.⁵⁶ Dakle, u ovoj se odredbi daje odgovor na pitanje što se smatra pod time da je pravna radnja poduzeta, i to na način da je relevantno vrijeme kada su nastupili pravni učinci određene radnje. Pravni učinci propuštanja dužnika, koji se

⁵³ Članak 137. stavak 1. Stečajnog zakona

⁵⁴ Naime, temeljem članka 113. stavak 2. Zakona o parničnom postupku je određeno:

"Ako je podnesak upućen preko pošte preporučenom pošiljkom ili telegrafski, dan predaje pošti smatra se danom predaje sudu kojemu je upućen."

⁵⁵ npr. ako je prijedlog zaprimljen u sudu 20.4.2004. godine, onda se rok od tri mjeseca računa od početka 20.1.2004. godine. Slijedom navedenog kongruentno namirenje izvršeno 19.2.2004. godine ne bi bilo pobojno. No, u slučaju da nema toga dana, jer je prijedlog podnesen npr. 31.12.2003. godine onda će rok isteći 1.10.2003. godine

⁵⁶ Članak 138. stavak 1. Stečajnog zakona

također mogu pobijati, nastupaju onda kada se pravna posljedica više ne može otkloniti nekom pravnom radnjom. Nadalje, iz predmetnoga proizlazi da se ništavi pravni poslovi ne mogu pobijati jer isti nikada ne proizvode pravne učinke.

Ako je za pravovaljanost nekoga pravnoga posla potreban upis u zemljišnu knjigu, upisnik brodova, brodova u izgradnji ili zrakoplova, smatrat će se da je pravni posao poduzet čim budu ispunjene ostale pretpostavke za njegovu valjanost, izjava volje o upisu postane obvezujuća za dužnika i druga strana podnese zahtjev za upis pravne promjene.⁵⁷ Ovo pravilo se na odgovarajući se način primjenjuje i na zahtjev za upis predbilježbe radi osiguranja prava na pravnu promjenu.⁵⁸ Iz navedenog proizlazi da za nije mjerodavan sam upis u zemljišne knjige /kao način stjecanja vlasništva na određenoj stvari/ za pobijanje pravne radnje već postoje posebne odredbe kada se smatra da je pravni posao poduzet, i koji se veže za podneseni zahtjev za upis pravne promjene.

Ako je pravna radnja s uvjetom ili rokom, mjerodavno je vrijeme njena poduzimanja, a ne vrijeme nastupa uvjeta ili isteka roka.⁵⁹ Dakle, u slučaju da je predmet pobijanja pravna radnja dužnika zaključena pod uvjetom ili s određenim rokom za utvrđivanje rokova za pobijanje te pravne radnje bitno je vrijeme kada je ta radnja poduzeta neovisno o vremenu nastupa uvjeta ili proteku rokova.

5. PRIJEDLOG ZA OTVARANJE STEČAJNOG POSTUPKA

Ako je podnesen samo jedan prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, onda se rokovi za pobijanje računaju od dana kada je taj prijedlog podnesen. No, čest je slučaj da su protiv istog dužnika podnesena dva ili više prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, a stečajni postupak se može otvoriti samo temeljem jednoga od tih prijedloga.⁶⁰

Stoga je zakonom određeno da, u slučaju ako je podneseno više prijedloga za otvaranje postupka, onda je mjerodavan prvi dopušteni i obrazloženi prijedlog, pa i ako je postupak otvoren u povodu nekoga kasnijega prijedloga. Razlozi zbog kojih može doći do situacije u kojoj se povodom kasnijeg prijedloga otvara stečajni postupak, mogu biti različiti. Tako npr. povodom kasnijeg prijedloga dužnik može priznati stečajne razloge, zatim je moguće da su ispunjeni uvjeti odnosno da je nastupila presumirana insolventnost,⁶¹ i drugi razlozi⁶². Pravomoćno odbijen prijedlog uzima se u obzir jedino ako je odbijen zbog nedostatnosti stečajne mase⁶³.

⁵⁷ tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-2888/01 od 19. lipnja 2001. godine, gdje je kao relevantan datum za određivanje kada je pravna radnja poduzeta uzet dan predaje sudu zahtjeva za upis u zemljišne knjige

⁵⁸ Članak 138. stavak 2. i 3. Stečajnog zakona

⁵⁹ Članak 138. stavak 4. Stečajnog zakona

⁶⁰ U skladu sa svrhom i smislom stečajnog postupka, ne može se protiv istog stečajnog dužnika, istovremeno voditi više od jednog stečajnog postupka.

⁶¹ Vidi o presumpciji nesposobnosti za plaćanje članak 4. stavak 4. Stečajnog zakona

⁶² od kojih neki mogu biti i praktične prirode zbog objektivnih okolnosti, npr. trenutna veća opterećenost jednog sudca u radu i sl.

⁶³ Članak 137. stavak 2. Stečajnog zakona

Dakle, u slučaju kada je protiv istog dužnika podnijeto više prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, onda nije mjerodavan onaj u povodu kojeg je otvoren stečajni postupak, već onaj prijedlog koji je bio prvi dopušteni i obrazloženi. Iako Stečajni zakon u svom tekstu navodi izraz “obrazloženi” prijedlog, on se u praksi prihvaća i interpretira kao “osnovani” prijedlog za otvaranje stečajnog postupka.⁶⁴

Naime, stečajni se postupak pokreće prijedlogom vjerovnika ili dužnika⁶⁵, a vjerovnik je aktivno legitimiran podnijeti prijedlog u slučaju kada učini vjerojatnim postojanje svoje tražbine i kojeg od stečajnih razloga⁶⁶ tj. da je dužnik nesposoban za plaćanje ili prezadužen. Dakle, osnovan je onaj prijedlog u kojem je vjerovnik dokazao osnovanost svoje tražbine i stečajni razlog, te ukoliko nisu u prijedlogu dokazana ta dva razloga onda takav prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nije osnovan i ne uzima se u obzir prilikom računanja rokova.

Dužnik može predložiti otvaranje stečajnoga postupka i ako učini vjerojatnim da svoje već postojeće obveze neće moći ispuniti po dospijeću /tzv. prijeteća nesposobnost za plaćanje/. Kada dužnik podnosi prijedlog za otvaranje stečajnog postupka⁶⁷, onda mora istome priložiti o određene isprave, u protivnom će sud odbaciti prijedlog kao neuredan ne pozivajući dužnika na ispravak.⁶⁸ Stoga, ukoliko nisu ispunjeni ti dodatni zakonski uvjeti koje dužnik mora ispuniti prilikom podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka, onda se takav prijedlog dužnika ne može uzimati u obzir prilikom računanja rokova za pobijanje pravnih radnji.

Pored navedenog prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nije dopušten u slučaju kada je formalno neuredan, ili ako je podnesen od osobe koja nije aktivno legitimirana za podnošenje prijedloga ili nema stranačku i parničnu sposobnost, zatim ako je već zaključen stečajni postupak. Nadalje, kao nedopuštenim se smatra i prijedlog kojeg nije podnio ovlaštenu zastupnik dužnika pravne osobe po zakonu ili njezin likvidator. Kao nedopuštenim smatra se i prijedlog u povodu kojega predlagatelj nije uplatio predujam za pokriće troškova prethodnog postupka.⁶⁹

Ako je prijedlog bio pravomoćno odbijen ili odbačen, onda on nije relevantan za računanje rokova, osim u slučaju kada je prijedlog odbijen “zbog nedostatka stečajne mase”. No, iako Stečajni zakon u članku 137. stavak 2. navodi kao iznimku

⁶⁴ te bi se, po mišljenju autora u tom pogledu trebao izvršiti ispravak zakona

⁶⁵ tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-3158/00 od 12. srpnja 2001. godine

⁶⁶ Članak 39. stavak 1. i 2. Stečajnog zakona

⁶⁷ tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-305/00 od 11. travnja 2000. godine

⁶⁸ Članak 39. stavak 8. “

Uz prijedlog za otvaranje stečajnoga postupka dužnik će priložiti:

1. potvrdu pravne osobe koja za njega obavlja poslove platnoga prometa o stanju sredstava na računu i o nenamirenim tražbinama koje se trebaju namiriti s računa,

2. javnobilježnički ovjеровljen prokazni popis imovine koji sadržajno treba odgovarati odredbama Ovršnoga zakona o prokaznom popisu imovine. Dužnik, odnosno odgovorne osobe dužnika odgovaraju kazneno za podatke dane u prokaznom popisu imovine kao za lažan iskaz u sudskom postupku.

3. rješenje o iskazu nekretnina ili potvrdu Hrvatskog fonda za privatizaciju o nekretninama koje su iskazane u vrijednosti društvenog kapitala u postupku pretvorbe, ako se radi o trgovačkom društvu nastalom pretvorbom društvenog poduzeća.

(9) Ako dužnik uz prijedlog za pokretanje stečajnoga postupka ne priloži isprave navedene u stavku 8. ovoga članka, sud će prijedlog odbaciti kao neuredan, ne pozivajući dužnika da naknadno pridonese te isprave.

⁶⁹ Članak 41. stavak 1. i 2. Stečajnog zakona, a vidi tako i u odluci Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-2666/99 od 21. prosinca 1999. godine

slučaj kada je prijedlog za otvaranje Stečajnog postupka “odbijen zbog nedostatka stečajne mase”, ista odredba nije u skladu s ostalim odredbama Stečajnog zakona.

Naime, u slučaju ako tijekom prethodnoga postupka utvrdi da imovina dužnika koja bi ušla u stečajnu masu nije dovoljna ni za namirenje troškova toga postupka ili je neznatne vrijednosti, stečajni sudac će donijeti odluku o otvaranju i zaključenju stečajnoga postupka.⁷⁰ Slijedom prethodno navedenog proizlazi kako je ova iznimka u slučaju kada se za računanje rokova računa i pravomoćno odbijen ili odbačen prijedlog u stvarnosti nepostojeća. Stoga bi zakonodavac trebao prilikom slijedeće izmjene i dopune Stečajnog zakona predmetnu iznimku brisati, neovisno o tome što ona ne stvara u praksi poteškoće i nejasnoće.

5.1. Kako se računaju rokovi u slučaju kada je podneseni prijedlog povučen

U praksi se često događa da vjerovnici podnose prijedloge za otvaranje stečajnog postupka kao jedan od načina pritiska na dužnika s ciljem da im on namiri njihovo potraživanje. Po namirenju potraživanja, taj vjerovnik povlači svoj prijedlog, te je sebe stavio u povoljniji položaj u odnosu na ostale vjerovnike jer je njegova tražbina u pravilu podmirena. Prijedlog za otvaranje postupka se može povući sve do isticanja oglasa o otvaranju stečajnoga postupka na oglasnu ploču suda⁷¹ odnosno do donošenja rješenja o odbacivanju ili odbijanju prijedloga. U tom slučaju, stečajni će sudac obustaviti postupak.⁷²

Dakle, u ovom slučaju donosi se rješenje o obustavi postupka, te se ovakav slučaj ne može smatrati istim kao i kada je prijedlog odbačen ili odbijen. Stoga se postavlja pitanje da li se u računanje rokova uzimaju u obzir i prijedlozi za otvaranje stečajnog postupka koje je vjerovnik povukao. Razmatrajući ovo otvoreno pravno pitanje, nastalo uslijed propusta zakonodavca da izričito uredi taj pravni problem, nazire se činjenica da se mogu zauzeti dva oprečna pravna stava oko računanja rokova.

Prema prvom pravnom shvaćanju, u uračunavanje rokova ne bi se uzimali povučeni prijedlozi. Za ovakav pravni stav je osnovni razlog sadržan u činjenici da se povučena tužba⁷³ smatra kao da nije ni podnesena, te se može ponovno podnijeti. Nadalje temeljem članka 389. Zakona o obveznim odnosima, u slučaju da tužitelj odustane od tužbe, onda se smatra da nije došlo do prekida zastarijevanja podizanjem tužbe.

Prema drugom pravnom shvaćanju, u uračunavanje rokova bi se računali i povučeni prijedlozi. Ovakvo tumačenje polazi od doslovnog tumačenja odredbe članka 137. stavak 2. Stečajnog zakona koja govori samo o prvom dopuštenom i osnovanom prijedlogu, neovisno o tome što se kasnije dogodilo s prijedlogom. Ovakvim tumačenjem bi se produljivali rokovi do kojih se mogu pobijati pravne radnje dužnika, no kako do povlačenja dolazi u pravilu nakon što je vjerovnik tj.

⁷⁰ Članak 63. stavak 1. Stečajnog zakona

⁷¹ vidi odluku Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske, Pž-5220/00 od 22. studenog 2000. godine

⁷² Članak 40. Stečajnog zakona

⁷³ O tome vidi više: Triva – Belajec – Dika: Građansko pamično procesno pravo, Narodne novine, Zagreb, 1986. str. 345.

podnositelj prijedloga namiren zauzimanjem takvog shvaćanja spriječio bi se pritisak na dužnika putem podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka.

Ovo drugo shvaćanje zauzima i prof. Mihajlo Dika⁷⁴ navodeći da bi se mogao “zauzeti stav da bi se rokovi za pobijanje pravnih radnji u povodu stečaja mogli računati od ranije podnesenog, a naknadno povučenog prijedloga, ali samo: a) ako je taj prijedlog bio dopušten i osnovan u vrijeme kad je bio podnesen, b) ako nakon povlačenja ranijeg prijedloga, a prije podnošenja kasnijeg prijedloga nije došlo do prekida gospodarske krize dužnika tj. ako je održan kontinuitet u postojanju stečajnih razloga – insolventnosti ili prezaduženosti. Pritom bi obje navedene pretpostavke morale biti kumulativno ispunjene.”

Ovakvo drugo shvaćanje odnosno rješenje pitanja da li se povučeni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka računa u rokove za pobijanje pravnih radnji odgovara zaštiti interesa vjerovnika te osigurava ravnomjerno namirenje vjerovnika. No, s obzirom da Stečajni zakon ne izričitu sadrži odredbu o ovom slučaju, upitno je da li se rokovi mogu računati i od povučenog prijedloga. Naime, iako iz cilja samog zakona proizlazi da je cilj pobijanja osiguravanje ravnomjernosti u namirenju vjerovnika, ipak je moguća i zlouporaba podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka samo sa ciljem da se produlje rokovi za pobijanje pravnih radnji.

Nadalje, da bi se mogli računati rokovi od povučenog prijedloga, onda se temeljem interpretacija trebaju ispuniti dodatni uvjeti, iako takvi uvjeti nisu predviđeni nigdje u pozitivnom zakonodavstvu. Na taj način bi se mogla prilično narušiti pravna sigurnost, jer treći pogotovo u današnjoj ekonomskoj situaciji u Republici Hrvatskoj⁷⁵ nikada ne bi bili sigurni da li je pravni posao koji su zaključili valjan ili pobojan. Stoga bi se, po mišljenju autora trebalo smatrati da povučeni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka nikada nije bio niti podnesen te ga se ne bi moglo uzimati u obzir prilikom računanja rokova.

No, s obzirom na brojne razloge koji govore u prilog činjenice da se bi se povučeni prijedlog za otvaranje stečajnog postupka trebao uzimati u obzir prilikom računanja rokova za pobijanje, nadam se da će zakonodavac u novoj noveli Stečajnog zakona to uzeti u obzir te predvidjeti uvjete pod kojima se takvi povučeni prijedlozi računavaju u rokove za pobijanje pravnih radnji dužnika.

6. ZAKLJUČAK

U skladu s činjenicom da je cilj stečajnog postupka namirenje vjerovnika stečajnog dužnika unovčenjem imovine dužnika i podjelom tako prikupljenih sredstava vjerovnicima, vjerovnicima je važno da dužnik ima u trenutku otvaranja stečajnog postupka imovinu, unovčenjem koje bi se oni mogli namiriti. No, prije otvaranja stečajnog postupka dužnici često poduzimaju radnje kojima utječu na stanje svoje imovine i to na način da je umanjuju ili opterećuju. Stoga je kao jedna

⁷⁴ Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002. str. 153. – 154.

⁷⁵ Općepoznata je činjenica da je u današnje vrijeme veliki broj pravnih subjekata u blokadi žiro-računa, a faktički se stečajni postupci otvaraju nad dužnicima koji su po nekoliko godina u blokadi žiro-računa.

od specifičnih pravnih posljedica, određena mogućnost pobijanja pravnih radnji stečajnog dužnika na specifičan način u odnosu na opće odredbe o pobijanju pravnih radnji dužnika u slučajevima kada nije otvoren stečajni postupak.

Odredbe o pobijanju dužnikovih pravnih radnji nužno predstavljaju pravne propise koji postoje u interesu vjerovnika, ali u i općem interesu, a predviđene su u korist svih vjerovnika, jer se imovina koja je otuđena pobijenom pravnom radnjom vraća u stečajnu masu. Da bi se pravne radnje mogle pobijati one moraju biti poduzete u određenim rokovima prije podnošenja prijedloga za otvaranje stečajnog postupka. Ti rokovi su različito određeni ovisno o razlozima za pobijanje. O naravi stvari duži su rokovi ako je ugroženje općih interesa /posebno pravne sigurnosti, zabrane zlouporabe i vladavine prava/ veće i obrnuto.

Za izračunavanje tih rokova utvrđena su i posebna pravila koja se razlikuju od općih pravila za izračunavanje rokova u obvezom pravu, te da ne postoje ta posebna interpretativna pravila bilo bi teško utvrditi da li je određena radnja poduzeta u tom vremenu ili nije. Stoga zakon određujući način na koji se računaju rokovi za pobijanje pravnih radnji, vrijeme u kojem je radnja poduzeta određuje unatrag računajući od dana kada je podnesen prijedlog za otvaranje stečajnog postupka. Ti rokovi se računaju od početka dana u mjesecu koji brojem odgovara danu kada je zaprimljen prijedlog u sudu. Smatra se da je pravna radnja poduzeta u vrijeme kada nastupaju njezini pravni učinci.

Ti rokovi za pobijanje pravnih radnji su prekluzivne prirode i njihovim protekom dolazi do gubitka prava na tužbu. Stoga te odredbe o rokovima za podizanje tužbe stranke ne mogu mijenjati niti mogu isključivati njihovu primjenu, a sud će tužbu koja je podnesena nakon isteka roka odbaciti kao nedopuštenu.

Ako je podnesen samo jedan prijedlog za otvaranje stečajnog postupka, onda se rokovi za pobijanje računaju od dana kada je taj prijedlog podnesen, a ako je podneseno više prijedloga za otvaranje postupka, onda je mjerodavan prvi dopušteni i obrazloženi prijedlog, pa i ako je postupak otvoren u povodu nekoga kasnijega prijedloga. No, zakonodavac nije izriječno naveo da li se u računanje rokova uzimaju u obzir i prijedlozi koji su naknadno povučeni. Stoga u praksi postoje oprečni stavovi glede navedenog pravnog pitanja, te bi isto zakonodavac trebao urediti radi pravne sigurnosti.

Literatura:

1. Dika-Eraković-Garašić-Hrastinski Jurčec-Lovrić-Marković-Vukelić: Treća novela Stečajnog zakona, Narodne novine d.d., Zagreb, 2003
2. Crnić-Dika-Eraković-Lovrić—Hrastinski Jurčec-Buljan-Šepić-Lulić: Novine u stečajnom i ovršnom postupku, Inženjerski biro d.d., Zagreb, 22003
3. Buljan–Burcar–Eraković–Hrvatini–Magić–Momčinović–Sessa–Šepić: Stečaj i ovrha u gospodarskoj i sudskoj praksi, Inženjerski biro d.d., Zagreb, 2000.
4. Buljan–Burcar–Dika–Eraković–Momčinović–Šepić–Tomičić: Stečaj i ovrha – aktualnosti zakonodavstva i sudske prakse, Inženjerski biro d.d., Zagreb, 2001.
5. Barbić – Dika – Eraković – Garašić - Šepić – Novosti u stečajnom pravu, Organizator, Zagreb, 2001

6. Eraković: Utjecaj stečaja na parnični i ovršni postupak, Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse, Godišnjak 8, Organizator, Zagreb, 2001., str. 145 – 172.
7. M. Dika: Pravne posljedice otvaranja stečajnog postupka, Narodne novine, Zagreb, 2002.
8. Triva – Belajec – Dika: Građansko parnično procesno pravo, Narodne novine, Zagreb, 1986.
9. Radolović – Pobijanje dužnikovih pravnih radnji, Zbornik pravnog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, broj 2 (1999) str. 619 - 640
10. H. Momčinović: Novo hrvatsko stečajno pravo, Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse, Godišnjak 3, Organizator, Zagreb, 1996.
11. H. Momčinović: Pravni položaj izlučnih i razlučnih vjerovnika u stečajnom, parničnom i ovršnom postupku, Aktualnosti hrvatskog zakonodavstva i pravne prakse, Godišnjak 9, Organizator, Zagreb, 2002., str. 237 – 262.
12. M. Pavlović, Pobijanje pravnih radnji u stečaju, Hrvatska pravna revija br. 10. /2003/, str. 90 – 108
13. B. Vizner: Komentar Zakona o obveznim /obligacionim/ odnosima, I, knjiga 2, Zagreb, 1978.
14. H. Kačer, Pobijanje pravnih radnji dužnika /Actio pauliana/, Hrvatska pravna revija br. 12. /2003/, str. 10 – 20
15. M. Dika, Novo uređenje stečajnog prava, Pravo i porezi br. 11. /2003/, str. 3 – 12
16. M. Vedriš – P. Klarić: Građansko pravo, Narodne novine, Zagreb, 1995.
17. Stečajni zakon, Narodne novine 44/96, 29/99, 129/00, 123/03 i 197/03.
18. Zakon o parničnom postupku, Narodne novine 53/91, 91/92, 112/99 i 117/03
19. Zakon o obveznim odnosima, Narodne novine 53/91, 73/91, 3/94, 7/96 i 112/99.
20. Zbirka rješidbi hrvatskih trgovačkih sudova br. 5., 6. i 7.

DEADLINES FOR TAKING LEGAL ACTION TO CHALLENGE LEGAL ACTS IN BANKRUPTCY PROCEEDINGS

So that legal acts can be challenged they must be undertaken within certain deadlines before the submission of an application for commencing bankruptcy proceedings these deadlines are variously determined dependent upon the reasons for the challenge. In this paper, the author points out how in practice opposing points of view exist concerning the calculation of deadlines. Hence she suggests to the legislature that, because of legal security, the question of the deadlines for challenging legal acts in bankruptcy proceedings be raised where suggestions, which are later explicitly withdrawn, are concerned.

Key word: *action to challenge, deadlines, bankruptcy*